

medens man vel kan lade de mindre Steen passere for Gruus; thi Gruus bestaaer jo, naar det er som det bør være, ubelukkende af Steen. Jeg har som sagt anseet det for rigtig, at der i Loven blev sat en Grændse for Størrelsen af Stenene, under hvilken der ikke kunde være Tale om nogen Erstatning, og eftersom den høitærede Minister tiltræder mit Forslag, haaber jeg, at det ærede Thing vil vedtage det. Jeg skal derfor ikke opholde Tiden længere med at motivere det.

Spønsck: Jeg seer ikke idag det ærede Medlem, som var Ordsprøer for det Forslag, der gik igjennem ved 2den Behandling, og jeg vil derfor dog tillade mig at fremsøre et Par Dittringer angaaende det Forslag, som er stillet af den høitærede Indenrigsminister. Naar det Underænderingsforslag, som er anbefalet af den ærede Minister, vedtages, vil der ikke kunne gjøres den Indvending imod den saaledes foreslaaede Affattelse, at det er ubestemt og tvivlsomt, hvilke Steen der skulle henregnes til Gruus, og hvilke der ikke skulle betragtes som saadant. Forsaavidt er der altsaa et Fortrin tilfæde, men der er endnu den Grindring tilbage at gjøre imod Lovforslaget, at det gaar ud fra den Forudsætning, at Gruus som saadant ikke har nogen Værdi, undtagen forsaavidt der deri er Steen af den betegnede Størrelse, hvilke skulle erstattes med fuld Værdi, hvorimod der med Hensyn til Gruus skal forholdes efter de samme Regler, som gjælde for Veivæsener, idet kun den Støbe, som anrettes paa den Vedkommendes Mark ved Vorttagelsen deraf, skal erstattes. Dette troer jeg ikke i og for sig er en rigtig Betragtning, thi det kan ikke nægtes, at der er mange Steder i Landet, hvor Gruus har en virkelig Værdi, og naar det er Tilfældet, troer jeg ikke, at dette Lovforslags Vedtagelse kan siges at være i god Overensstemmelse med Grundloven.

Indenrigsministeren: Det kan ganske vist ikke nægtes, at der er enkelte Steder i Landet, hvor Gruus har en virkelig Værdi som Handelsvare; men jeg maa bede fastholdt, at det ogsaa kun er paa enkelte Steder. Der næst maa dog det ikke lades ude af Betragt-

ning, at endog paa disse enkelte Steder, hvor dette Gruus har Handelsværdi, er man ingenlunde sikret mod, at det tages til offentlig Brug; f. Ex. her i Kjøbenhavn umiddelbare Omegn, hvor dets Værdi er størst, er man ingenlunde sikret imod, at det bliver taget i Brug af det Offentlige til Vedligeholdelse af Amtsveie og Sogneveie, uden at der bliver givet Erstatning derfor. Jeg troer altsaa ikke, at det i og for sig vil kunne have nogen Betænkelse at vedtage dette Forslag, saa meget mindre, naar man seer hen til, at det jo i Lovforslaget er forudsat, at det kun er til Statsbaner, at saadanne Expropriationer uden videre kunne foretages, hvorimod de til andre Baner kun kunne stee i enkelte Tilfælde, under særegne Omstændigheder. Det vil altsaa dog være Statsstyrelsen, Regjeringen, som vil komme til at afgjøre, om og hvorvidt saadanne Expropriationer skulle finde Sted, og jeg troer dog, at det tør forudsættes, at man ikke, i alt Fald ikke uden i den allerhøieste Nød, vil gribe til at expropriere saadanne kostbare Gruusminer, expropriere Gruus paa saadanne Steder, hvor det virkelig er en værdifuld Handelsvare. Denne Billighedsfølelse maa man dog efter min Mening kunne gjøre Regning paa vil blive viist fra Regjeringens Side i disse ganske enkelte Undtagelsestilfælde, hvor Gruset har Handelsværdi.

Spønsck: Jeg betvivler ikke, at der fra Regjeringens Side vil blive viist Billighed ved Andendelsen af dette Lovforslag, naar det maatte blive til Lov, men det kan ikke nægtes, at det ikke var noget fyldestgjørende Svar paa den Indvending, jeg gjorde, naar den ærede Minister bemærkede, at de Gruusgrave, hvorom der her kan være Spørgsmaal, allerede ere udsatte for at blive exproprierede; thi der er den store Forskjel, at den Fare, der saaledes kan løbes, de Ulemper, som vedkommende Eier maa underkaste sig, ere begrundede i den bestaaende Lovgivning, som er ældre end Grundloven. Nu er der Spørgsmaal om at udvide den bestaaende Lovgivning, efterat Grundloven er givet, og naar Sagen havde en større Betydning, maatte det efter min Anskuelse virkelig betragtes som en temmelig betænklig